

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2023-2024

13 MAI 2024

Proposition de résolution relative à l'amélioration de l'intégration dans notre société des personnes porteuses d'une déficience mentale

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME AHALLOUCH

Dans l'intitulé, remplacer le mot «intégration» par le mot «inclusion».

Justification

Cette terminologie est plus conforme à la Convention des Nations unies relative aux droits des personnes handicapées (CDPH) que la Belgique s'est engagée à respecter depuis sa ratification en 2009. Reconnaître le droit à l'intégration n'est pas suffisant. Il implique la nécessité pour la personne handicapée de pouvoir s'adapter à un système réputé normal si elle veut participer à la vie sociale. La CDPH exige au contraire une inclusion qui suppose que ce soit la société qui s'adapte lorsqu'elle empêche la personne de participer pleinement et également.

C'est d'ailleurs cette terminologie que le constituant a retenue dans sa rédaction de l'article 22ter de la Constitution.

Voir:

Documents du Sénat:
7-495 – 2023/2024:

N° 1: Proposition de résolution.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2023-2024

13 MEI 2024

Voorstel van resolutie betreffende een betere integratie in onze samenleving van mensen met een mentale stoornis

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW AHALLOUCH

In het opschrift, het woord «integratie» vervangen door het woord «inclusie».

Verantwoording

Deze terminologie stemt beter overeen met die van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (VRPH). België heeft zich sinds de ratificatie van dit verdrag in 2009 verbonden tot de naleving ervan. Het is niet voldoende om het recht op integratie te erkennen. Dit zou inhouden dat personen met een handicap die willen deelnemen aan het maatschappelijke leven zich moeten aanpassen aan een systeem dat als normaal wordt beschouwd. Het VRPH vereist daarentegen inclusie, wat betekent dat het de maatschappij is die zich aanpast wanneer personen worden verhinderd om volledig en gelijkwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke leven.

Inclusie is overigens de term die de grondwetgever heeft gekozen bij het opstellen van artikel 22ter van de Grondwet.

Zie:

Documenten van de Senaat:
7-495 – 2023/2024:

Nr. 1: Voorstel van resolutie.

N° 2 DE MME AHALLOUCH

Compléter les considérants par un point Y (nouveau), rédigé comme suit:

«Y. considérant la création d'une sous-commission interministérielle «Handicap» et plus spécifiquement la mise sur pied d'un groupe de travail «Statistiques» réunissant les administrations fédérales et interfédérales chargé de recueillir les données chiffrées existantes sur la situation des personnes en situation de handicap;».

Justification

La Belgique a longtemps souffert d'un manque de données chiffrées précises sur la situation des personnes en situation de handicap. Cependant, des actions concrètes ont été entreprises pour remédier à cette lacune. Le gouvernement fédéral, sous l'impulsion de la ministre en charge des personnes handicapées, a pris l'initiative de réactiver la Conférence interministérielle (CIM) et a créé une sous-conférence dédiée spécifiquement au handicap.

Cette sous-CIM «Handicap» a fait un pas en avant important, notamment en adoptant une stratégie interfédérale qui met l'accent sur la nécessité de collecter des données statistiques précises. Cela s'est concrétisé par la création d'un groupe de travail dédié aux statistiques, le GT «Statistiques», réunissant les administrations fédérales et interfédérales. Ce groupe s'est attelé à recueillir toutes les données chiffrées existantes pour élaborer un rapport et des recommandations.

N° 3 DE MME AHALLOUCH

Dans le dispositif, au point I.5), remplacer le mot «intégration» par le mot «inclusion».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 1.

N° 4 DE MME AHALLOUCH

Dans le dispositif, au point I.6), remplacer les mots «de mieux intégrer les» par les mots «d'encourager l'inclusion des».

Nr. 2 VAN MEVROUW AHALLOUCH

De considerans aanvullen met een punt Y (nieuw), luidende:

«Y. gelet op de oprichting van een interministeriële subcommissie «Handicap» en, meer specifiek, van een werkgroep «Statistieken», waarin federale en interfederale overheidsdiensten worden samengebracht om de bestaande cijfergegevens over de situatie van personen met een handicap te verzamelen;».

Verantwoording

België lijdt al lang onder een gebrek aan exacte cijfergegevens over de situatie van personen met een handicap. Er werden echter concrete initiatieven genomen om die tekortkoming te verhelpen. De federale regering heeft, onder leiding van de minister belast met Personen met een handicap, het initiatief genomen om de Interministeriële Conferentie (IMC) nieuw leven in te blazen en heeft een subconferentie opgezet die specifiek gewijd is aan het thema handicap.

Deze sub-IMC «Handicap» betekent een belangrijke stap voorwaarts, vooral omdat ze een interfederale strategie volgt waarin de nadruk ligt op de noodzaak om exacte statistische gegevens te verzamelen. Concreet heeft dat geleid tot de samenstelling van een werkgroep rond statistieken, de WG «Statistieken», waarin federale en interfederale overheidsdiensten zijn vertegenwoordigd. Deze groep heeft alle bestaande cijfergegevens verzameld om een rapport en aanbevelingen op te stellen.

Nr. 3 VAN MEVROUW AHALLOUCH

In het dispositief, in punt I.5), het woord «integratie» vervangen door het woord «inclusie».

Verantwoording

Zie de verantwoording bij amendement nr. 1.

Nr. 4 VAN MEVROUW AHALLOUCH

In het dispositief, in punt I.6), de woorden «om personen met een mentale handicap beter te integreren in de arbeidsmarkt» vervangen door de woorden «om de inclusie van personen met een mentale handicap in de arbeidsmarkt aan te moedigen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 1.

Fatima AHALLOUCH.

N° 5 DE MMES TAHAR ET RYCKMANS

Dans le titre I du dispositif, insérer un point 6bis (nouveau) rédigé comme suit:

«6bis) de poursuivre le travail de sensibilisation auprès des employeurs et employeuses, notamment pour faire connaître les possibilités d'aménagements raisonnables des postes de travail et les aides disponibles;».

Justification

Les aménagements raisonnables doivent être le fondement d'une inclusion réelle dans tous les domaines de la vie et durant toute la vie d'une personne en situation de handicap. La personne elle-même doit être au centre des préoccupations et du concept d'aménagement raisonnable. Les aménagements concernent tous les domaines de la vie sociale et doivent garantir une pleine participation à celle-ci aux personnes en situation de handicap.

N° 6 DE MMES TAHAR ET RYCKMANS

Dans le titre I du dispositif, insérer un point 6ter (nouveau) rédigé comme suit:

«6ter) de permettre des aménagements de temps de travail et d'organisation du travail ainsi que d'augmenter les quotas au sein des services publics et d'appliquer des sanctions en cas de non-respect;».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 5.

N° 7 DE MMES TAHAR ET RYCKMANS

Dans le titre I du dispositif, insérer un point 6quater (nouveau) rédigé comme suit:

«6quater) de renforcer l'accès aux soins des personnes en situation de handicap;».

Verantwoording

Zie de verantwoording bij amendement nr. 1.

Nr. 5 VAN DE DAMES TAHAR EN RYCKMANS

In titel I van het dispositief, een punt 6bis (nieuw) invoegen, luidende:

«6bis) te blijven inzetten op bewustmaking bij werkgevers, meer bepaald door informatie te geven over de mogelijkheden van redelijke aanpassingen op de werkvloer en over de beschikbare hulp;».

Verantwoording

Redelijke aanpassingen moeten de basis vormen van reële inclusie op alle gebieden en gedurende het hele leven van een persoon met een handicap. De betrokkene zelf moet altijd centraal staan, ook in het begrip van de redelijke aanpassing. De aanpassingen slaan op alle domeinen van het sociale leven en moeten een volwaardige deelname van personen met een handicap waarborgen.

Nr. 6 VAN DE DAMES TAHAR EN RYCKMANS

In titel I van het dispositief, een punt 6ter (nieuw) invoegen, luidende:

«6ter) aanpassingen van de werktijden en de werkorganisatie mogelijk te maken, de quota in overheidsdiensten te verhogen en sancties toe te passen in geval van niet-naleving;».

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 5.

Nr. 7 VAN DE DAMES TAHAR EN RYCKMANS

In titel I van het dispositief, een punt 6quater (nieuw) invoegen, luidende:

«6quater) zorgverlening toegankelijker te maken voor personen met een handicap;».

Justification

Des améliorations doivent être apportées dans le secteur des soins de santé pour garantir l'accès (recevoir un soin) et l'accessibilité (aménagement raisonnables) de ceux-ci aux personnes en situation de handicap, sur la base de l'égalité.

N° 8 DE MMES TAHAR ET RYCKMANS

Dans le titre I du dispositif, insérer un point 6quinquies (nouveau) rédigé comme suit:

«6quinquies) de rendre accessibles les services de santé sexuelle et reproductive aux femmes en situation de handicap;».

Justification

Les femmes en situation de handicap rencontrent des difficultés pour accéder aux services de santé, en particulier aux services et aux informations en matière de santé sexuelle et reproductive. Il est important de rendre ces lieux, ces informations et ces techniques accessibles aux femmes en situation de handicap et de prévoir des dispositions spécifiques obligeant l'obtention du consentement libre, préalable et éclairé des femmes, en particulier des femmes en situation de handicap intellectuel ou psychosocial peu importe l'intervention médicale ou le traitement concerné.

Farida TAHAR.
Hélène RYCKMANS.

Verantwoording

Er zijn verbeteringen nodig in de gezondheidszorg om de toegang (zorg krijgen) en de toegankelijkheid (redelijke aanpassingen) te waarborgen voor mensen met een handicap, op grond van gelijkheid.

Nr. 8 VAN DE DAMES TAHAR EN RYCKMANS

In titel I van het dispositief, een punt 6quinquies (nieuw) invoegen, luidende:

«6quinquies) seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten toegankelijk te maken voor vrouwen met een handicap;».

Verantwoording

Vrouwen met een handicap vinden moeilijk toegang tot gezondheidsdiensten, in het bijzonder tot diensten en informatie in verband met seksuele en reproductieve gezondheid. Die plaatsen, informatie en technieken dienen toegankelijk te worden gemaakt voor vrouwen met een handicap. Er moet worden voorzien in specifieke bepalingen die de vrije, voorafgaande en weloverwogen toestemming van de vrouw verplicht maken, in het bijzonder van vrouwen met een intellectuele of psychosociale handicap, ongeacht de medische ingreep of behandeling.